

2. Chervins'kyy A. (2017) Hlobalizatsiya: Ukrayina zalyshayet'sya napivvidkrytoyu i napivprozoroyu. [Globalization: Ukraine remains semi-open and translucent]. Ukrayina Business. № 16. pp. 4–5.
3. Kolevatova A.V. (2018) Suchasnyy stan zaluchennya inozemnykh investytsiy v ekonomiku Ukrayiny. [The current state of attracting foreign investment into the economy of Ukraine]. Visnyk Mykolayivs'koho natsional'noho universytetu imeni V.O. Sukhomlyns'koho. Vol. 22. URL: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/200.pdf>.
4. Interactive access to the most up-to-date WTO trade statistics. Access mode: www.wto.org.
5. The Global Competitiveness Report 2014-2019. URL: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report>

Алмазова А. В., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

КРИЗОВІ ВПЛИВИ НА НАЦІОНАЛЬНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Властивий відкритим економічним системам об'єктивно зумовлений насамперед зміною технологічних укладів, циклічно нерівномірний характер розвитку супроводжується постійними кризовими явищами та процесами локального, національного, регіонального і глобального масштабів. Їх руйнівні сили, періодично дискредитуючи усталені прогресивні тренди практично всіх національних економік, разом із тим, як правило, в подальшому виводять їх на нову траєкторію розвитку завдяки цілеспрямованим інноваційним стратегіям [1].

Світова економічна криза особливо вразила економічно слабкі країни, до яких належить і Україна. Прояви кризи визначилися в глибокій рецесії фондового ринку, що привело до порушення макрофінансової стабільності, значному падінню курсу гривні, панічному відтоку депозитів з банків, зниження банківської ліквідності, підвищення вартості й ускладнення умов отримання зовнішніх запозичень, зростання масштабів впливу спекулятивного капіталу з країни тощо.

Основними екзогенними, глобалізаційними чинниками розвитку кризових процесів є великий дефіцит бюджету США, штучне цілеспрямоване заниження основними банками світу рівня відсоткової ставки, випереджальне зростання показників капіталізації корпорацій порівняно з показниками підвищення продуктивності праці, розподіл світових заощаджень та інвестицій з глибокою географічною асиметрією, боргу і кредиту, а також золотовалютних резервів [1]. Фінансової дестабілізації в Україні була спровокована нагромадженням внутрішніх проблеми впродовж останніх років. Проведений нами аналіз на основі офіційної статистики дозволяє серед них назвати: збільшення розриву між капітальними витратами та обсягами споживчих у структурі державного бюджету країни; значне випередження зростання доходів населення проти темпів приросту ВВП держави; поглиблення нерівномірності нагромадження виробничого та фіктивного капіталів, що мало своїм наслідком наростання

диспропорцій у галузевій структурі довгострокового інвестування національної економіки; «вибухоподібне» збільшення попиту на споживчі кредити з боку домогосподарств України, що сприяло розвитку спекуляції на національному іпотечному ринку та неефективному функціонуванню фінансових інститутів у державі активізувало процеси зовнішніх запозичень з боку комерційних банків.

Найбільшою мірою зазнали впливу глобальної економічної кризи галузі економіки України, серед яких будівництво, оскільки через погіршення умов іпотечного кредитування чимало потенційних покупців не змогли отримати довгострокових кредитів на купівлю житла, що призвело до падіння платоспроможного попиту на нього. Основною причиною глибоких кризових процесів у будівельній галузі України є падіння роками створеної будівельної піраміди, яка створювалась за рахунок банківському кредитуванню у великих масштабах, що створювали умови для обслуговування реальних потреб українського населення та поліпшення житлових умов, та провокували розвиток спекулятивного попиту на нерухомість. Не слід забувати і про інформаційну війну між експертами та потенційними покупцями, з одного боку, й ріелторами та будівельниками – з іншого, в результаті чого більшість потенційних покупців обрала вичікувальну позицію стосовно можливого падіння цін на житло. У наслідок даного процесу, первинний і вторинний український ринок житла загальмувався в своєму розвитку, більшість компаній будівельної галузі заморозило будівництво на невизначений термін, а на ринку почастішали масові злиття і поглинання будівельних компаній [2].

Недостатність енергетичних ресурсів, що видобуваються в Україні, гіперзалежність національної економіки держави від поставок енергоносіїв з інших країн світу та недосконалість за географічною ознакою поставок енергоносіїв відповідно до збільшення світових цін на паливну сировину, що обумовлює підвищення цін на паливно-мастильні матеріали, чорні та кольорові метали, продукцію хімічної промисловості, збільшення вартості транспортних та комунальних послуг. Основними наслідками є падіння обсягів національного виробництва, криза в експортоорієнтованих секторах національної економіки, зменшення надходжень до державного бюджету та позбуття конкурентних переваг товаровиробників України на світових ринках. Крім того, треба зважати на зростання чутливості національної економіки до впливу загальносвітової інфляції й підвищення цін практично на всі групи товарного імпорту в Україну.

Закономірним наслідком впливу глобальної економічної кризи на економіку України стало також падіння організованого фондового ринку України. З-поміж чинників цього слід назвати ускладнення процесу оцінки вартості грошей та інших активів, а також падіння конкурентоспроможності цінних паперів (акцій та облігацій) емітентів України на міжнародних ринках. Що стосується IPO на зарубіжних майданчиках, то провести їх було дуже важко, а для компаній з України – практично

неможливо. Саме тому замість Initial Public Offering (IPO) підприємства України змогли залучати кошти тільки через боргове фінансування чи приватне розміщення.

Проявом негативного впливу глобальної економічної кризи на економіку України стало погіршення її позицій на міжнародному ринку товарів та послуг, що пояснюється високим рівнем зовнішньої відкритості національної економіки та недиверсифікованістю експортно-імпортних операцій держави. Це далося взнаки у зниженні рівня світових цін на товари традиційного українського експорту (особливо на сталь та хімічну продукцію) й у спаді зовнішнього попиту на українські товари.

Список використаних джерел:

1. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: [монографія] / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я.М. Столярчук [та ін.]. – К.: КНЕУ, 2010. – 334 с.
2. Ліщинська В.В. Взаємозв'язок бізнес-моделі та конкурентної стратегії підприємства / В.В. Ліщинська // Стратегія економічного розвитку України. – 2012. – № 30. – С. 159–165.

Бегімов Ш., канд. екон. наук. Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ГЛОБАЛЬНА ПАРАДИГМА
В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ**

На перетині ХХ-го і ХХІ-го століть сформувалися необхідні і достатні умови формування глобальної парадигми розвитку як об'єктивно зумовленої та безальтернативної і водночас надскладної, суперечливої і дискусійної. В систематизованому відповідно до сучасних критеріїв вигляді теоретичний арсенал дослідження глобалізації характеризується розумінням:

- по-перше, закономірності і незворотності глобалізаційного процесу;
- по-друге, цивілізаційної цілісності людства у науково-технологічному, економічному і соціальному планах;
- по-третє, міждисциплінарності наукових пошуків і практичних аналітичних оцінок.

В академічних дослідженнях глобалізації більшість зарубіжних і вітчизняних учених з метою поглиблення й деталізації аналізу цього загалом єдиного процесу виокремлюють політичний, науково-технологічний (насамперед інформаційний), економічний і соціокультурний компоненти, а також історичні й цивілізаційні аспекти.

Як предмет нашого дослідження за дефінітивної розмаїтості економічна глобалізація характеризується її дослідниками загалом як вихід міжнародної економіки на найвищий рівень розвитку із системною інтернаціоналізацією умов і сфер людської життєдіяльності. Вона стала безпрецедентним теоретичним і практичним феноменом